

Tragèdia ecològica a l'Atlàntic

L'accident del petrolier iranià *Khark-5*, ocorregut el 19 de desembre però conegut fa pocs dies, ha demostrat, una vegada més, la manca absoluta de mesures per a prevenir o combatre els desastres ecològics. El *Khark-5*, que navegava davant les costes de Marroc en ruta cap a Rotterdam, sofrí una explosió de tres cisternes, fet que provocà la fuga de 70.000 tones de petroli a l'Atlàntic. No ha estat Txernòbil, però sí que ha recordat altres tragèdies amb petroliers, com l'*Amoco Cadiz*, l'any 1976, quan moriren milers d'espècies marines i aquàtiques per la marea negra.

El transport de petroli, sobretot per les grans rutes que

Marea negra al Mar del Nord.

uneixen els països productors del golf Pèrsic amb els clients occidentals, representen uns riscos, agreujats per

l'absència d'escrúpols de les companyies consignatàries, que aprofiten les banderes de conveniència i per la

manca d'una legislació internacional quan l'accident es produeix fora de les aigües jurisdiccionals d'algun país. En aquest cas, el petrolier seguia buidant el cru a la mar mentre les autoritats marroquines i espanyoles discutien amb l'empresa holandesa Smik-Tak, encarregada pels iranians de remolcar la nau a aigües sense temporal, on s'haurien pogut bombar les 200.000 tones que encara quedaven als dipòsits.

La marea negra del *Khark-5* ha arribat a pocs quilòmetres d'Oualidya, al sud de Marroc, que ha alarmat la comunitat internacional sobre les greus deficiències en el transport petroler.

Antoni Castel

Ara, l'Azerbaidjan

A la crisi oberta fa deu dies a Lituània amb la decisió del PC lituà de buscar un sender independent al del PCUS, s'uní la setmana passada una altra crisi nacionalista més: la de l'Azerbaidjan.

Fins ara la república musulmana caucàsica de l'Azerbaidjan havia estat notícia per l'enfrontament amb Armènia. Aquest enfrontament era motivat pels conflictes territorials del Nagorno-Karabakh (poblat per armenis i sota jurisdicció

àzeri) i, en menor mesura, del Nakhitxevan (poblat per àzeris, però separat de l'Azerbaidjan per tot el territori armeni). Aquestes dues zones autònomes pertanyen administrativament a l'Azerbaidjan però són reclamades, totes dues, pels armenis.

Ara, però, el conflicte adquireix un altra dimensió ja que el nou motiu de conflicte —iniciat al Nakhitxevan, però continuat per tota la república— és la reunificació entre les dues parts del país. És a dir, la unitat en-

tre l'Azerbaidjan soviètic i les províncies iranianes de Tabriz i Rezaiyeh, l'Azerbaidjan iranià.

Aquest tema és molt més preocupant per a la Unió Soviètica, la qual sempre ha temut que despertés el ventre tou —els milions de musulmans que poblen l'Azerbaidjan, el Tadjidistan, el Kazakhstan i altres zones de l'Àsia actualment dominada per Moscou. El primer ministre d'Azerbaidjan ho digué clarament a Ankara, on era de visita quan comença-

ren els incidents en la frontera irano-soviètica. Segons Aza Mutalibov, «aquesta frontera no és només la frontera entre els dos Azerbaidjans sinó que sobretot és la frontera entre la Unió Soviètica i l'Iran». I ací rau el punt principal de la qüestió.

La solució és difícil però hi ha qui ha apuntat la possibilitat de repetir l'experiment iniciat amb els esquimals soviètics (que poden viatjar sense visat a Alaska). Però falta que amb això els àzeris en tinguin prou.

Vicent Partal